

Sociale Veiligheid Pestprotocol

Versie 2016-2017 (09.11.2016)

Locatie: Titus Brandsma Lyceum

↙
Samen sterker!

INHOUD

1	Inleiding en leeswijzer	3
2	De 7 pijlers	4
1.	VISIE	4
2.	INZICHT	4
3.	VOORWAARDEN	5
4.	HANDELEN	5
5.	PREVENTIE	6
6.	SIGNALEREN	6
7.	BORGING	7
3	De anti-pestcoördinator	8
4	Ontwikkeldoelen	8
5	Achtergrondinformatie.....	10

1 INLEIDING EN LEESWIJZER

Het Hooghuis vindt het van groot belang dat leerlingen zich veilig en vertrouwd voelen op school in het sociale contact met medeleerlingen en medewerkers. We maken daarom werk van een goede preventie van pesten. Mocht er toch sprake zijn van pestgedrag, dan willen we hier gepast op reageren. Voor U ligt het pestprotocol, waarin beschreven staat hoe wij binnen Het Hooghuis en op de locatie omgaan met het thema pesten. Het is geschreven voor ouders, leerlingen, medewerkers en andere belangstellenden.

De overheid vindt sociale veiligheid ook een belangrijk thema. Per 1 augustus 2015 is er nieuwe wetgeving die de volgende verplichtingen voor scholen met zich meebrengt:

- Scholen voeren een sociaal veiligheidsbeleid;
- Er komt een persoon die het anti-pestbeleid coördineert en aanspreekpunt is als er vragen zijn over pesten;
- De sociale veiligheid van leerlingen wordt gemonitord. Hieronder valt ook het welbevinden van leerlingen.

Per 1 augustus 2016 houdt de inspectie van het onderwijs toezicht op deze verplichtingen.

De kern van het pestprotocol is de beschrijving van de 7 pijlers (aandachtsgebieden) opgesteld door de stichting School & Veiligheid in samenwerking met de PO- en VO-raad (www.digitaalveiligheidsplan.nl): visie, inzicht, voorwaarden, handelen, preventie, signaleren, borging. Per pijler staat in hoofdstuk 2 beschreven wat de Hooghuis-brede uitgangspunten zijn en vervolgens hoe de locatie hier uitvoering aan geeft.

Aangezien het zorgen voor een veilig schoolklimaat voortdurend in ontwikkeling is, beschrijven we in hoofdstuk 4 wat de ontwikkeldoelen zijn om het beleid en de uitvoering nog verder te versterken. In hoofdstuk 5 staat ten slotte vermeld waar achtergrondinformatie t.a.v. dit protocol te vinden is.

Namens de werkgroep sociale veiligheid, bestaande uit alle anti-pestcoördinatoren,

Drs. Mirjam van Oers
Schoolpsycholoog / Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP
Kenniscentrum Den Bongerd

2 DE 7 PIJLERS

1 - VISIE

Gezamenlijk ontwikkelen en kennis hebben van visie, kernwaarden, doelen, regels en afspraken.

Uitgangspunt van Het Hooghuis

De visie van Het Hooghuis luidt als volgt: *“Binnen Het Hooghuis werken we vanuit gezamenlijke waarden aan ontplooiing en ontwikkeling. Dit doen we met respect voor ieders eigenheid. Iedereen krijgt hier de ruimte om gelukkig te worden.”* Vanuit deze visie vinden we het van belang om aandacht te besteden aan sociale veiligheid en om concrete afspraken daarover te maken.

Invulling van locatie TBL

In de visie van het TBL (Schoolplan 2015-2020, Hoofdstuk 1: Visie en Missie) is opgenomen dat we relatiegericht werken en dat ‘er veel aandacht gegeven wordt aan een positief en veilig schoolklimaat. De leerling en zijn gehele ontwikkeling staat centraal op het TBL, waarbij we recht willen doen aan verscheidenheid.’

We vertrekken vanuit het besef dat persoonlijke groei en de ontwikkeling van iedere leerling uitgaat van drie basisbehoeften: het ervaren van autonomie, competentie en verbondenheid. Deze aangeboren basisbehoeften zijn onmisbaar bij groei en ontwikkeling (Deci & Ryan, 2000). Dit betekent als uitgangspunt dat het aangaan van een pedagogische relatie met leerlingen voorwaardelijk is voor zijn ontwikkeling (Stevens, 2008).

Uit deze visie vloeit voort dat we sociale veiligheid van groot belang vinden. In schooljaar 2015-2016 namen we tijd om de bestaande afspraken, regels en de bekendheid ervan bij docenten en schoolleiding te evalueren en bij te stellen waar nodig. Dit proces loopt gelijk op met, en wordt gevoed door, de evaluatie van het Hooghuisbrede ‘Plan sociale veiligheid’.

2 - INZICHT

Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico’s; audits en monitoring.

Uitgangspunt van Het Hooghuis

Op de verschillende Hooghuislocaties wordt op structurele basis gewerkt met onafhankelijke kwaliteitszorginstrumenten om de beleving van sociale veiligheid bij leerlingen en personeel in kaart te brengen. De uitkomsten van de instrumenten worden op schoolleidingniveau besproken en indien nodig worden acties uitgezet. Op Vensters voor Verantwoording is informatie te vinden over de beleefde veiligheid.

Invulling van locatie TBL

Jaarlijks (?) worden op het TBL de veiligheidsmonitor en de LAKS-enquête afgenomen onder personeel, leerlingen en ouders. Hieruit blijkt hoe de veiligheid op school ervaren wordt. De

uitkomsten hiervan worden besproken in het MT en in de teams. **Jaarlijks evaluatiemoment in het MT?**

3 - VOORWAARDEN

Scheppen van voorwaarden, beleggen van taken, samenwerken met ouders en externe partners.

Uitgangspunt van Het Hooghuis

Op alle Hooghuislocaties is een antipestcoördinator actief. Deze is bekend bij leerlingen, personeel en ouders. Hij/zij werkt nauw samen met de schoolleiding en met zorgfunctionarissen (ZAT-team, vertrouwenspersonen, BHV, GGD-verpleegkundige).

Invulling van locatie TBL

Op het TBL is de mentor spil in de leerlingenzorg. De mentor (eventueel op aanwijzing van vakdocenten) signaleert gedrag dat kan wijzen op pesten of gepest worden. Dit wordt direct bespreekbaar gemaakt met de betrokken leerlingen. In gesprekken wordt het pestgedrag besproken en worden er afspraken gemaakt over het stoppen van dit gedrag. Ouders/verzorgers worden hierover geïnformeerd. Mocht deze interventie onvoldoende zijn, wordt het zorgteam en de zorgcoördinator ingeschakeld.

Ouders worden in leerjaar 1 geïnformeerd over bovenstaande werkwijze en uitgenodigd om het contact te zoeken zodra pestgedrag gesignaleerd wordt.

In leerjaar 1 en 2 wordt gewerkt met de methode Leefstijl voor Jongeren. Deze methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling werkt preventief aan een positief klassenklimaat en sociale veiligheid.

Incidenten worden gemeld en er worden contacten onderhouden met de politie.

Sinds schooljaar 2015-2016 is er op het TBL een antipestcoördinator actief. Deze maakt deel uit van het MT en van het Zorgplatform. Daarnaast is er een vertrouwenspersoon werkzaam.

Tijdens pauzes wordt er gesurveilleerd. Sinds schooljaar 2014-2015 wordt er gewerkt met schoolstewards: leerlingen in klas 3 vwo en 4 havo, die toezien op netheid in de school en hebben geleerd hoe medeleerlingen aan te spreken op gedrag waar nodig. Er is cameratoezicht in diverse ruimtes van de school.

4 - HANDELEN

Positief pedagogisch handelen; ondersteunende houding, voorbeeldgedrag, verbindende relaties.

Uitgangspunt van Het Hooghuis

Binnen alle Hooghuislocaties bestaat een zorgstructuur. Hiermee is samenwerking geborgd tussen mentoren, docenten, zorgfunctionarissen en de schoolleiding. Er is voortdurend veel aandacht voor pedagogisch handelen. Alle medewerkers dragen bij aan een positief schoolklimaat door het tonen van voorbeeldgedrag en het in stand houden/versterken van een aanspreekcultuur.

Invulling van locatie TBL

De uitgangspunten, genoemd onder 1, maken dat docenten, OOP en schoolleiding voorbeeldgedrag laten zien voor het ontstaan en behouden van een positief schoolklimaat. Tijdens voortgangs- en functioneringsgesprekken bespreken rector en teamleiders deze pedagogische aspecten met elke docent en met het onderwijs ondersteunend personeel. Er bestaat een professionele aanspreekcultuur en elk jaar wordt actief gewerkt aan het in stand houden en versterken van deze cultuur.

5 - PREVENTIE

Preventieve activiteiten en programma's in de school gericht op leerlingen, ouders en personeel.

Uitgangspunt van Het Hooghuis

Alle Hooghuislocaties organiseren jaarlijks terugkerende activiteiten, ter bevordering van een positief schoolklimaat. De anti-pestcoördinator informeert over (mogelijke deelname aan) activiteiten op het gebied van sociale veiligheid.

Invulling van locatie TBL

De methode Leefstijl voor Jongeren wordt in leerjaar 1 en 2 schoolbreed ingezet met als doel het creëren van een positief schoolklimaat en het voorkomen van pestgedrag. Mentoren zetten in op een veilige en prettige omgang binnen hun klas, door het gesprek te voeren over hoe we met elkaar omgaan en door direct te handelen indien gedrag hiermee in tegenspraak is. De leerling wordt daarnaast een paar keer per schooljaar uitgedaagd om te reflecteren over zijn/haar eigen handelen. Ook worden in leerjaar 1 en 2 lessen mediawijsheid aangeboden. Hierin wordt inzicht verworven in acties die plaatsvinden op social media en de mogelijke gevolgen daarvan voor jezelf en voor de ander (bv. sexting, cyberpesten). Daarnaast worden ook programma's aangeboden op het gebied van faalangst en sociale weerbaarheid.

Jaarlijks vinden kluisjescontroles plaats en is er op diverse plaatsen cameratoezicht, waardoor mogelijk ongewenste zaken aan het licht kunnen komen of kunnen worden voorkomen.

6 - SIGNALEREN

Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten.

Uitgangspunt van Het Hooghuis

Op alle Hooghuislocaties werken mentoren, docenten, onderwijsondersteunend personeel en ouders samen. Hierdoor worden signalen van pesten snel opgepikt en opgepakt. De mentor is spil in de zorg en handelt als hij signalen over pesten ziet of doorkrijgt.

Invulling van locatie TBL

Door een goede samenwerking en communicatie tussen mentoren, docenten en ouders worden signalen van pesten snel opgepikt en opgepakt. Indien nodig wordt de zorgcoördinator en/of het zorgteam erbij betrokken.

De School Attitude Questionnaire Internet (SAQI) wordt afgenomen rond de herfstvakantie in leerjaar 1 en 2. De uitkomsten daarvan worden besproken door de mentoren met de ouders en waar nodig schakelt de mentor de zorgcoördinator of de zorgspecialist in.

7 - BORGING

Borging door een continu en cyclisch proces, ingebed in de totale pedagogische aanpak en schoolontwikkeling.

Uitgangspunt van Het Hooghuis

Op alle locaties maakt het antipestbeleid onderdeel uit van het Schoolondersteuningsprofiel (SOP), dat jaarlijks wordt bijgesteld. Daarnaast zijn de locaties vertegenwoordigd in de Werkgroep Sociale Veiligheid, die jaarlijks het sociale veiligheidsbeleid van Het Hooghuis evalueert en bijstelt.

Invulling van locatie TBL

Het antipestbeleid maakt onderdeel uit van het SOP dat jaarlijks wordt bijgesteld. Daarnaast maakt elke locatie van Het Hooghuis vertegenwoordigd in de Werkgroep Sociale Veiligheid. Deze werkgroep evalueert jaarlijks het Hooghuisbrede antipestbeleid en doet bijstellingen waar nodig.

De antipestcoördinator bepaalt jaarlijks met de schoolleiding speerpunten en legt deze vast in het antipestbeleidsplan van dat schooljaar.

3 DE ANTI-PESTCOÖRDINATOR

Elke locatie van Het Hooghuis heeft een anti-pestcoördinator. De specifieke taakinvulling van deze coördinator kan enigszins verschillen tussen locaties naar aanleiding van doelgroep, organisatiestructuur en taakbeleid. Hieronder staat voor locatie TBL de taakomschrijving van de anti-pestcoördinator.

De anti-pestcoördinator op het TBL heeft twee hoofdtaken:

- Hij/zij coördineert het beleid op het gebied van sociale veiligheid op het TBL
- Hij / zij is aanspreekpunt voor collega's, ouders en externe instanties op het gebied van sociale veiligheid op het TBL.

Op het TBL is de anti-pestcoördinator niet bezig met interventies richting leerlingen. Het handelen in geval van concreet pestgedrag wordt op het TBL gedaan door mentoren, teamleiders, zorgcoördinator en zorgteam. Aanspreekpunt voor leerlingen in geval van pesten is de mentor.

Dit betekent concreet dat de anti-pestcoördinator:

- Hij/zij gegevens verzamelt m.b.t. sociale veiligheid tbv evaluatie van het beleid
- zorgdraagt voor jaarlijkse evaluatie van het anti-pestbeleid
- erop toeziet dat jaarlijkse meting van de veiligheidsbeleving onder leerlingen en personeel plaatsvindt en in het MT besproken wordt
- de communicatie intern (docenten, OOP en schoolleiding) en extern (ouders) verzorgt
- nauw contact houdt met de vertrouwenspersoon, het zorgteam en zorgcoördinator van de school
- deel uitmaakt van de werkgroep Sociale Veiligheid van Het Hooghuis
- vanuit deze werkgroep een actieve bijdrage levert aan een sociaal veilig schoolklimaat door het geven van voorlichting en organiseren van preventieve activiteiten
- vanuit deze werkgroep op de hoogte blijft van passende interventies bij pesten of manieren en methodes om pesten te voorkomen.
- fungeert als aanspreekpunt voor docenten, schoolleiding en ouders als het gaat over het anti-pestbeleid.
- fungeert als gesprekspartner en beleidsadviseur van het MT, op het gebied van sociale veiligheid.
- Zorgt dat hij/zij zichtbaar en aanspreekbaar is voor alle betrokkenen, zoals ouders, leerlingen, docenten, mentoren en directie. Hierbij moet je denken aan een vermelding in de schoolgids en/of een introductie en omschrijving op de website onder het kopje 'Schoolveiligheid'.

De schoolleiding maakt in de schoolgids en op de website duidelijk wie de anti-pestcoördinator is en welke taken hij/zij heeft.

N.B.:

Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld welke gegevens scholen over de sociale veiligheid moeten verzamelen, bewaren en beschikbaar stellen voor de inspectie. Het gaat op hoofdlijnen om gegevens over

- a) de mate waarin leerlingen in de afgelopen periode te maken hebben gehad met verbale en fysieke aantasting van hun welbevinden, waaronder tenminste pesten, geweld, bedreiging, vernieling of discriminatie naar onder meer sekse, ras, levensovertuiging, politieke gezindheid of seksuele voorkeur;
- b) de actuele beleving van de sociale en fysieke veiligheid van leerlingen op school;
- c) het actuele welbevinden van leerlingen op school.

De Onderwijsinspectie zal hier vanaf augustus 2016 toezicht op gaan houden.

4 ONTWIKKELDOELEN

De werkgroep sociale veiligheid heeft in schooljaar 2015-2016 het protocol zoals dat voorligt ontwikkeld. In schooljaar 2016-2017 zal door deze groep gewerkt worden aan:

- zichtbaarheid en bekendheid van de anti-pestcoördinator in de locatie;
- uitwerking van de locatiespecifieke delen van het anti-pestprotocol;
- de inbedding van het anti-pestprotocol in de locaties en evaluatie;
- het onderzoeken van manieren voor de monitoring van sociale veiligheid;
- afstemming van taken en rollen met de locatievertrouwenspersonen;
- uitwisseling van kennis en ervaring tussen locaties (binnen de werkgroep sociale veiligheid).

5 ACHTERGRONDINFORMATIE

School & Veiligheid i.s.m. PO-raad en VO-raad:

www.digitaalveiligheidsplan.nl

Kennisnet publicatie Sociale Veiligheid op school en internet:

<https://www.kennisnet.nl/artikel/sociale-veiligheid-op-school-en-internet-vergroot-je-zo/>

<http://www.saqi.nl/AlgemeenInfo.aspx>

[nog aan te vullen]